

Тема: Наш край в роки Великої Вітчизняної війни. Село Милосердя.

Мета: продовжити формувати знання з історії свого села, познайомити учнів з історичними подіями; виробляти уміння логічно висловлювати свої думки, виховувати повагу до історії рідного краю.

Обладнання: експозиції музею, фотоматеріали, записи спогадів учасників підпільного госпіталю с.Кірове; книга Полянського А.П. “Село милосердя”.

Тип уроку: урок-екскурсія.

Хід уроку

1. Вступне слово вчителя

Балада про село Милосердя.

Під Борисполем є невеличке село

Де одвіку живуть хлібороби,

Неподсудністю долі йому довело

Милосердя найвищої проби

Це було на початку жорстокої війни

Коли Київ ми свій залишали...

Там притулок поранені мали сини,

Що за землю свою воювали.

Після смертних боїв, надихаючих зло,

Їх знаходили в полі селяни

І везли рятувати у рідне село,

Щоб загоїти болісні рани.

На горищах від зайдів ховали солдат

І у льохах підчас закривали,

Кожен з них став селянам, як син і як брат,

В тужнім вирі фашистської навали.

Вирували заграви боїв навкруги,

Та невбачене чудо збулося...

І нездатні були їх знайти вороги,

Бо запродавців там не знайшлося.

Проминули роки та минулі дні

В давніх спогадах знов пролітають:

В невеличкім селі, від шляхів вдалині,

Ті часи дотепер пам'ятають.

Крізь пройдешні роки відчуває село,
Наче присмак гіркої полині,
Тих, кого милосердя від смерті спасло
У буремнії дні на Україні!

2. Оголошення теми уроку

— Діти, ось уже декілька уроків ми з вами вивчаємо історичне минуле, знайомимось з подіями, які відбулись на Київщині. Сьогодні присвяtimo урок подіям, які стосуються саме того місця, де ви проживаєте, тим людям, яких ви знали, з якими зустрічались чи й зараз зустрічаєтесь.

Отже, тема сьогоднішнього уроку є “ Наш край в роки Великої Вітчизняної Вітчизняної війни. Село милосердя.”

3. Підсумки домашнього завдання

Готувались до цього уроку всі ми разом. Здійснили пошукову роботу, провели розмову з тими, хто залишився живий. Запросили на урок людину, яка була не просто свідком тих подій, а й безпосередньою учасницею. Тому проводити урок мені будете допомагати і ви.

4. Висвітлення ходу року

Урок наш незвичайний. Найкраще його проводити в музеї, де зібрані історичні матеріали, фотографії, архівні документи. Зібрані вони за допомогою вас, ваших старших товаришів, ваших батьків, дідусів, бабусь. Маючи такий великий об`єм інформації в 2001 році був створений наш шкільний краєзнавчий музей, де ми і вирішили провести наш урок - екскурсію. Так як це урок- екскурсія, то я передаю слово екскурсоводу.

5. Слово екскурсовода.

6. Слово медсестри підпільного госпіталю (Уляни Єлисеївни Хобти).

7. Доповіді дітей.

Детальніше розповісти про підпільний госпіталь допоможуть учні, які спеціально підготували повідомлення.

1 учень

Багато хто не вірив. Госпіталь, в якому лікувались півтисячі поранених? На території, окупованій фашистськими військами? В українському селі, яке нараховувало лише якихось сто вісімдесят

дворів? Так. Восени 1941 року був організований підпільний госпіталь, де надавалась всебічна допомога пораненим в тяжких умовах фашистської окупації. Але якщо враховувати оточенців, що проходили селом, місцевих, кому надавалася медична допомога, то можна твердо запевнити, що в цьому госпіталі лікувалося більше двох тисяч поранених і хворих.

2 учень

Вже другий день текла вулицями села ця річка людських страждань. Біля церкви, де сходились дві дороги, підводи звертали до хат. На бійців уже чекали господарі. Одна по одній оселі заповнювались пораненими. Селяни брали по два-три червоноармійці, дехто навіть шістьом знаходили притулок. Цього дня в селі не зосталось хати, де б не розмістились поранені. Вкладали, де тільки можна було — на ліжках, а то і на долівці, яка задалегідь була вкрита свіжою соломною, а зверху — ряднами, а кому дісталися і теплі печі та лежанки.

І все ж місць катастрофічно не вистачало. Тоді й було вирішено розмістити поранених у трьох шкільних будовах, а для тих, хто не вмістився там, у резерві залишались приміщення сільради, клубу та дитячого садка.

3 учень

З кожним днем госпіталь все гостріше відчував нестачу продоаольства. Для забезпечення бодай дворазового харчування п`ятисот чоловік щоденно необхідно десятки кілограмів хліба, м`яса, овочів, картоплі. Вже давно забили худобу крадькома від німців із залишків колгоспного стада, давно скінчилася картопля, капуста, буряк і морква, які зібрали на колгоспному полі. Тепер єдина надія була на те, що могли відірвати від себе селяни. Але ж і вони вже віддали майже все, залишивши лише найнеобхідніше для дітей та для себе, аби не пропасти з голоду. І тоді один із селян запропонував звернутися по допомогу до селян сусідніх сіл і хуторів. Скрізь, в Сулимівці, Лебединому, Малій Стариці, Артемівці, не відмовляли, ділились усім.

4 учень

Ось що згадує жителька села Кірове Софія Олександрівна Дворник: “... Я теж як і всі інші дівчата (мені було на той час 15 років) активно виконувала всі свої обов`язки. Ми з мамою тричі на день варили їсти і носили по 3-4 відра, пекли хліб, прали і прасували білизну. Одній мамі не впоратись. Білизна була просякнута потом і

кров`ю. Поки перепрасуєш пар 40 білизни, то голова ішла обертом , нудило від угару ( в праску кидали дерев`яне вугілля, електрики на той час не було). Майже всі бійці вилікувались. Залишилось зовсім мало иязко поранених, яким нічим не можна було допомогти. Їх забрали німці у Дарницький табір військовополонених. Багато декого з тих славних людей немає в живих, але їх ніколи не забудуть.

8. Розгляд діарами “Підпільний госпіталь”

5 учень

Зібрати людей, звести Їх під дах і укласти на соломі — це лише половина справи. До того ж не найголовніша. Потрібно було вирішити чимало проблем і найголовніша — лікування. Не вистачало необхідних медикаментів, інструментів (перші операції здійснені звичайними голками та нитками, пилкою, ьритвою для гоління), Для щоденних перев`язок потрібні були гори бинтів. Нових брати нема де, а старі після багаторазового використання треба було стерилізувати особливо ретельно: не менше двох годин кип`ятити, а потім прасувати.

Не вистачало й потрібного досвіду. Рафаель Попов`янц, хірург з одnorічним стажем... У мирних умовах його до жодної серйозної самостійної операції не допустили б, але обставини...

Нили плечі, ламало спину, піт заливав очі. Оперувати ручною пилкою при світлі гасового каганця було надзвичайно важко і вимагало дикої напруги. Та й замінити нема ким. Він часто і спав тут, у куточку операційної. Здрімне годину-другу , і знову до роботи. Окрім основних операцій увесь час роблять повторні. І дуже важливо, що в цей час поряд з тобою юні помічники із молодими сильними руками, які завжди готові прийти на допомогу, взяти на себе частку твоєї важкої праці.

9. Знайомство з автором книги “Село милосердя”.

— Про минулу війну написано чимало книг, створено багато фільмів, виставю

Оспівані тисячі подвигів, але воскресити окремі подіх, підвантажем років, буває дуже складно. Не скоро дістанешся до істини, Для того, аби відновити історичну правду, потрібні іноді роки самовідданої праці. Тому й написання книги “ Село милосердя” викликало багато запитань. Факти, які лягли в основу розповіді, настільки вражаючі, що навіть викликають сумніви. Чи ж було таке насправді?

Вперше автор книги Анатолій Пилипович Полянський почув цю історію від Олександра Петровича Крутських, ветерана війни, який жив на початку 40-х рр. у Москві. Це саме ві перший дістався села і почав збирати селян на допомогу пораненим. Пізніше Полянський познайомився з архівними документами, зустрівся з деякими колишніми пораненими, які лікувалися в Кучаківському госпіталі, розшукав медиків, що там працювали. Кілька разів розповідь про Кучаківський госпіталь друкувала місцева преса. Нарешті, в 1980 році Київський обком партії на запитання ЦК КПРС офіційно повідомив, що восени 1941 року “був організований підпільний госпіталь, де надавалася всебічна допомога пораненим в тяжких умовах фашистської окупації”. Так кінець кінцем була поставлена офіційна крапка, що дало можливість зайнятись збиранням матеріалу для книги “Село милосердя”, яка була видана у 2000 році.

На основі зібраних даних 6 травня 1985 року було нагороджено село Кірове Бориспільського району Київської області Почесною Грамотою Президіума Верховної Ради Української РСР за мужність і відвагу, проявлені жителями села при порятунку поранених бійців Радянської Армії в часи Великої Вітчизняної війни.

Під кінець нашого уроку я хотіла б звернути вашу увагу на ті місця пам'яті, повз які ви проходите майже кожного дня. В селі Артемівка оточена тишою і смутком знаходиться братська могила, де поховано понад дві тисячі радянських воїнів, що полягли на полі бою апід хутором. В селі Кірове височіє пам'ятник жителям села, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни. Вічна їм пам'ять.

(Звучит запис пісні “Журавли” у виконанні Марка Бернеса)..

10 Підсумок уроку.

Багато часу сплигло від тих пам'ятних днів 41-го року. Заросли стежки, якими ходили наші герої. Виросли нові покоління кучаківців. Але продовжує жити героїчна легенда про підпільний госпіталь і пам'ять про подвиг простих людей, які ризикували власним життям заради спасіння поранених червоноармійців; які стали найріднішими людьми для них. А це якраз і допомагає швидкому видужуванню. З хворобою допомагає боротися не лише медицина, а й турботливі, ніжні руки. Недаремно ж говориться в Україні: не “вилікувати”, а “викохати”...